

BIOGAS- E MAGAZINE

ZOMEREDITIE
2021

EERSTE PROJECTEN
MET BIO-CNG EN
BIO-LNG STARTEN
IN VLAANDEREN

© Verko

[VOORWOORD]

door Didier Hendrickx, Gas.be

p.3

[IN DE KIJKER]

Longread: Eerste projecten met bio-CNG en bio-LNG starten in Vlaanderen
Lancering IMPACT magazine

p.4
p.11

[BELEID]

Stikstofarrest – impact op vergistingssector p.12
Debietmeters verplicht op biogasinstallaties p.14
Financieel compensatiemechanisme pocketvergisters p.15
Actieplan voedselverlies en biomassa(rest)stromen p.17

[PROJECTNIEUWS]

Langetermijnvisie voor biomethaan in België p.18
Biomethaanpotentieel per gemeente p.19
Pocketboeren (in spe) leren van elkaar p.20

[KORT NIEUWS]

Code Goede Praktijk digestaat p.21
Beleidsplan voor verankering bio-economie p.22
Brochure zet ammoniumsulfaat in de kijker p.22

© Pixabay

© Drive Systems

[ONZE GOUDEN LEDEN]

[ONZE PLATINA LEDEN]

Met de steun van

[VOORWOORD]

Hernieuwbare gassen: de meest efficiënte manier om het vervoer koolstofvrij te maken

Didier Hendrickx,
Public Affairs Manager
bij Gas.be

Al sinds zijn ontstaan volgt de mens het pad dat Prometheus ooit voor hem openlegde. Een pad vol voorspoed, maar ook tegenspoed. Hij tart de natuur die hij als de speelbal van de gouden acht en gaat de ene beproeving na de andere aan. Vervolgens probeert de mens diezelfde natuur meester te zijn en doet hij er alles aan om zijn leven en, afhankelijk van het tijdperk, het leven van zijn stam, volk of land te verbeteren. Vandaag staan we voor een nieuwe uitdaging: we moeten de hele mensheid ervan overtuigen mee te strijden voor de toekomst van onze planeet. En dat hoeft niet moeilijk te zijn. De oplossing is vaak eenvoudiger dan we denken. We vergeten gewoon al eens waar eerst te kijken. Een mooi voorbeeld hiervan is energie, die we gebruiken om ons individueel of in groep te verplaatsen. We kunnen natuurlijk traditionele brandstoffen zoals aardolie gebruiken, die al een eeuw lang de energiesector domineert. Maar we kunnen ook kiezen voor hernieuwbare brandstoffen, die de laatste jaren aan een opmars bezig zijn. Denk aan bio-CNG en bio-LNG, die een belangrijke rol zullen spelen bij de overgang naar koolstofneutraal vervoer.

Je moet het kind niet met het badwater weggooien. Deze veelgebruikte uitdrukking betekent dat het schoonvegen van de lei geen teken van wijsheid is, maar van kortzichtigheid. De mogelijkheid om zich vrij te bewegen, om goederen over korte of lange afstanden te vervoeren, om te reizen, om het algemeen welzijn te verhogen... dat zijn de verworvenheden van

de heerschappij van het zwarte goud, die verder reiken dan de vele crisissen die de geschiedenis van deze energie hebben gekenmerkt. Desalniettemin is de mentaliteit gewijzigd. Mensen zijn zich bewuster van de milieuproblemen. Uitstootnormen worden strenger en ook de gezondheids crisis heeft haar sporen nagelaten op lichaam en geest. Meer dan ooit begrijpen we dat we ons gedrag en de manier waarop we energiebronnen gebruiken, moeten veranderen. Gedrag is een persoonlijke zaak en dwang is nooit een goede remedie geweest. Het is aan iedereen om voor zichzelf te bepalen hoe hij of zij zich wil verplaatsen en zijn of haar privéleven en zakelijke leven wil organiseren. Echter, voor algemene energiekeuzes met betrekking tot mobiliteit zijn er rationele politieke beslissingen nodig die voor de samenleving als geheel gemakkelijk te begrijpen zijn.

Vandaag de dag zijn er drie onmiddellijke technologieën voor personen- en goederenvervoer: het voertuig met verbrandingsmotor, het elektrische voertuig en het voertuig op waterstof. Als we de mogelijkheden van deze drie aandrijftechnologieën grondig onder de loep nemen en rangschikken, merken we het volgende: verbrandingsmotoren die worden aangedreven met hernieuwbare gassen zijn erg polyvalent. Ze lenen zich voor alle individuele en collectieve vervoersmiddelen. Dat in tegenstelling tot elektrische voermiddelen en vervoersmiddelen op waterstof die met de huidige technologie enkel interessant zijn voor particuliere wagens en bussen voor open-

baar vervoer, met dien verstande dat de kwesties van de kost, de autonomie en laadpunten doeltreffend kunnen worden beantwoord. Naarmate de productiekost afneemt en er meer technologische vooruitgang wordt geboekt, zullen beide technologieën ongetwijfeld hun ingang vinden in andere mobiliteitssegmenten. Maar op dit moment zijn hernieuwbare gassen onze beste kans om de CO₂-uitstoot aanzienlijk te drukken. Momenteel is biomethaan het meest gebruikte gas. Deze koolstofvrije brandstof, die hoofdzakelijk wordt gewonnen uit landbouwafval, is op dit moment beschikbaar in 25% van de CNG-tankstations (Compressed Natural Gas) in de Europese Unie. Het transportsegment is de belangrijkste afzetmarkt voor biomethaan dat in het gasnet wordt geïnjecteerd. Een inspirerend voorbeeld voor Vlaanderen. Er is voldoende biomethaan aanwezig om alle voertuigen die nu al op aardgas rijden koolstofvrij te maken. En terwijl bio-CNG bij steeds meer verdelers te vinden is, maakt ook bio-LNG een mooie inhaalbeweging. Dit gas, dat voornamelijk gebruikt wordt voor het zware vrachtwagenvervoer en zeevervoer, en waarvan de productie in de komende maanden en jaren zal toenemen, trekt steeds vaker de aandacht van vervoerbedrijven en hun klanten.

Kortom, een koolstofneutrale, alternatieve brandstof is vandaag al beschikbaar voor alle mobiliteitssectoren. Het biedt biogasproducenten nieuwe afzetmogelijkheden, transportbedrijven en hun klanten een manier om de klimaatdoelstellingen te bereiken, en overheden een 'advanced biofuel' die beantwoordt aan de ambities van RED II en de RED III in wording.

EERSTE PROJECTEN MET BIO-CNG EN BIO-LNG STARTEN IN VLAANDEREN

Heel wat autobestuurders zijn zich er niet van bewust dat ze gedeeltelijk op biobrandstoffen rijden. Zo mag er maximum 7% biodiesel toegevoegd worden aan diesel, en maximum 10% ethanol aan benzine. Door brandstofleveranciers te verplichten biobrandstoffen bij te mengen in de fossiele brandstoffen wil België de uitstoot van broeikasgassen afkomstig van het verkeer verlagen.

Niet alle biobrandstoffen scoren echter even goed op vlak van broeikasgasemissiereductie. Recent vaardigde minister Khattabi nog een verbod uit op biobrandstoffen afkomstig van soja of palmolie, wegens het beperkte milieuvoordeel ten opzichte van fossiele brandstoffen. Ook Europa wil sneller werk maken van duurzame biobrandstoffen. Biobrandstoffen, op basis van biomethaan, hebben doorgaans een lage CO₂-voetafdruk, waardoor deze steeds interessanter worden voor brandstofleveranciers om te kunnen voldoen aan de duurzaamheidsverplichtingen. In Vlaanderen komen ondertussen ook de eerste projecten van de grond om bio-CNG en bio-LNG aan de pomp aan te bieden. Biogas-E sprak met enkele voortrekkers over hun activiteiten rond biomethaan.

[IN DE KIJKER]

Vraag naar bio-LNG neemt toe

Interview met Dirk Focroul, Green gas manager bij Fluxys

Dag Dirk, Fluxys is voornamelijk bekend als transmissienetbeheerder, maar jullie beheren ook LNG-terminals in Vlaanderen en Frankrijk?

Klopt, we beheren als Fluxys twee LNG-terminals. Enerzijds is dat de Zeebrugge-terminal, maar we zijn ook de grootste aandeelhouder in de Duinkerke-terminal. Aardgas wordt hier in vloeibare vorm, bij -160°C, bewaard. Met beide terminals kunnen we kleine schepen bevoorraden, alsook tankwagens. We voorzien hiermee de West-Europese markt.

Vandaag wordt LNG voornamelijk terug vergast en geïnjecteerd om het gasnet te bevoorraden en onbalansen op te vangen. Sinds enkele jaren zien

in bio-LNG. Enerzijds wordt de vraag gecreëerd door bedrijven die willen vergroenen. Anderzijds zorgen ook de Europese doelstellingen inzake emissiereductie en biobrandstoffen voor een toenemende vraag.

Sommige landen zoals Duitsland en Nederland hebben voor hun transportsector zelfs ambitieuzere doelstellingen dan Europa. Brandstofleveranciers zijn in die landen op zoek naar een product dat beschikbaar is en voldoet aan de eisen inzake hernieuwbaarheid en CO₂-reductie. Zo kom je vandaag automatisch bij bio-LNG terecht.

Hoe link je het LNG in jullie terminals met de bio-LNG markt in bijvoorbeeld Duitsland?

In verschillende landen in Europa wordt er reeds biomethaan geïnjecteerd in het gasnet. Dat biomethaan kan geconverteerd worden tot bio-LNG. Neem nu Duitsland als voorbeeld. De Duitse wetgever staat toe dat bio-LNG niet vervloeid moet worden op de plaats van productie (cf. de biomethaaninstallatie). Hierdoor kan biomethaan geïnjecteerd worden in het gasnet en kan op een andere plaats een equivalente hoeveelheid onttrokken worden voor de vervloeiing tot bio-LNG. Dit concept wordt beschreven in de RED II (Renewable Energy Directive II) als 'mass balance by consignment'. Door het overdragen van certificaten wordt het hernieuwbaar karakter van het onttrokken gas aangetoond.

In de terminal van Zeebrugge hebben we een vervloei-installatie. Hier produceren we dus bio-LNG op basis van biomethaan dat geïnjecteerd is in Duitsland. Door een equivalente hoeveelheid uit het net te halen in Zeebrugge, kunnen we één-op-één het geïnjecteerde biomethaan omzetten tot

'Fluxys faciliteert de conversie van biomethaan naar bio-LNG. Biomethaanproducenten die injecteren op het gasnet hebben toegang tot onze vervloei-installatie.'

we ook de vraag stijgen naar LNG als transportbrandstof voor vrachtwagens en schepen. Voornamelijk in Duitsland en Frankrijk wordt het netwerk van LNG-tankstations sterk uitgebreid. In Scandinavië neemt dan weer de vraag naar LNG in de scheepvaart toe.

Sinds kort wordt er ook bio-LNG verhandeld via jullie terminal in Zeebrugge. Maakt de LNG-markt stilaan de transitie naar hernieuwbaar?

De markt voor LNG is de laatste jaren sterk uitgebreid. In een eerste fase werd er vooral gekeken naar nieuwe toepassingen zoals transportbrandstof of het rechtsreeks gebruik in de industrie. Vandaag zitten we in een volgende fase en stijgt de interesse

'Brandstofleveranciers zijn op zoek naar een product dat beschikbaar is en voldoet aan de eisen inzake hernieuwbaarheid en CO₂-reductie. Zo kom je vandaag automatisch bij bio-LNG terecht.'

bio-LNG. Heel deze keten dient gecertificeerd te worden om de duurzaamheid van het biomethaan te waarborgen en dubbeltelling te vermijden. Er is een overdracht van certificaten van Duitsland (plaats van injectie) naar Zeebrugge. De brandstofleverancier in Zeebrugge koppelt opnieuw de certificaten aan het bio-LNG en kan het als product afleveren aan de markt. Vandaag is deze markt typisch opnieuw Duitsland of Scandinavië.

Wat zijn de voordelen om op deze manier bio-LNG te produceren?

Ten eerste is de kostprijs om biomethaan te vervloeiën op onze terminal lager dan bij een biomethaaninstallatie. Ten tweede kan je het vervloeiingsproces centraliseren. Biomethaan van meerdere installaties kan op één punt vervloeid worden en opnieuw verdeeld worden. De CO₂-voetafdruk van dit proces (transport over gasnet, vervloeiing, verdeling via tankwagens) is lager dan bij een lokale vervloei-installatie, vanwege de hoge energetische efficiëntie. Ten derde is de hele keten gecertificeerd onder ISCC. ISCC is één van de vrijwillige Europese duurzaamheidschema's dat erkend wordt door de Europese Commissie. Hierdoor wordt het hernieuwbare en duurzame karakter gegarandeerd over de hele keten.

Het ISCC duurzaamheidschema is dus een onmisbare schakel in de keten?

ISCC biedt ons een platform om de duurzaamheid aan te tonen aan klanten op een transparante manier. Dit proces is identiek aan de controle bij andere biobrandstoffen zoals biodiesel of bio-ethanol. De hele keten wordt regelmatig gecontroleerd door externe auditors. Eén van de belangrijkste

onderdelen van zo'n duurzaamheids-certificaat onder ISCC is de CO₂-voetafdruk. Hiervoor wordt de CO₂-uitstoot van het hele proces in rekening gebracht. Dit is belangrijk omdat we merken dat de CO₂-voetafdruk, of beter de CO₂-besparing, de waarde bepaalt van het bio-LNG.

Welke ontwikkelingen zie je in België rond bio-LNG?

De Europese Commissie legt de lidstaten twee belangrijke doelstellingen op tegen 2030: 14% biobrandstoffen en 6% reductie van de broeikasgasuitstoot van het brandstofportfolio. Buurlanden als Nederland en Duitsland hebben voor strengere doelstellingen gekozen, waardoor in deze landen de vraag naar biobrandstoffen stijgt. In België is de brandstofwet momenteel in revisie. Fluxys is vragende partij om biobrandstoffen op basis van biomethaan ook in België op te nemen in de doelstellingen. Bio-CNG en bio-LNG, op basis van afvalstromen, worden bovendien erkend als geavanceerde biobrandstoffen en mogen dubbel geteld worden in de doelstellingen. Die erkenning is een belangrijke eerste stap. In een tweede stap kan de regering kiezen voor ambitieuzere doelstellingen dan deze opgelegd door Europa. In RED II, die vandaag in revisie is, zouden deze doelstellingen sowieso al gaan in de richting van 27% bijmenging. Bij onze buurlanden zien we dat een scherpere doelstelling een bijkomend incentive creëert voor het bio-LNG, maar ook voor het bio-CNG verhaal.

Indien een biomethaaninstallatie wil starten met de productie van bio-LNG, kan Fluxys hierbij helpen?

Fluxys faciliteert de conversie van

biomethaan naar bio-LNG. Biomethaanproducenten die injecteren op het gasnet hebben toegang tot onze vervloei-installatie. Natuurlijk moeten ze nog een partij vinden die bereid is het bio-LNG te kopen en verhandelen. Vandaag zijn er reeds heel wat spelers op onze terminal actief op deze markt. Het is aan de biomethaanproducenten om dan een correcte prijs voor het bio-LNG te onderhandelen. Natuurlijk moet de biomethaaninstallatie ook ISCC gecertificeerd worden, zodat de hele keten gecontroleerd wordt. De criteria voor ISCC-certificatie zijn strikt, maar haalbaar. De kostprijs voor dergelijke certificatie is ook beperkt tot €2000 à €3000.

In Nederland wordt momenteel de eerste bio-LNG installatie geplaatst op een biomethaaninstallatie. Heeft dit model toekomst in Vlaanderen?

Naast elke biomethaaninstallatie een vervloei-installatie bouwen, is zowel technisch als regelgevend niet haalbaar. Bovendien is de lokale vervloeiing tot vijf maal duurder en is deze minder efficiënt. Desondanks zie ik beide methodes (lokale vervloeiing en centrale vervloeiing) als complementaire oplossingen naar de vraagmarkt. Bij grotere biogasinstallaties kan vervloeiing ter plaatse een optie zijn. Anderzijds biedt onze terminal mogelijkheden als centrale oplossing voor kleinere installaties of als alternatief bij uitval van de lokale vervloei-installaties. Zo kunnen ze een vergelijkbaar product in grote hoeveelheden op de markt aanbieden. We geloven dat na verloop van tijd de vraagmarkt voldoende groot zal worden opdat beide productiemethodes een toekomst hebben.

Eerste bio-LNG aan de pomp

Interview met Philippe Desrumaux, eigenaar/ondernemer Drive Systems NV

Drive Systems bouwde in 2014 het eerste LNG-tankstation in België. Ondertussen is het aantal stations uitgebreid tot vijf, verspreid over heel Vlaanderen. Momenteel is Drive Systems achter de schermen druk bezig om binnenkort ook bio-LNG te kunnen aanbieden aan de pomp.

Philippe, jullie kunnen gerust LNG-pioniers genoemd worden in Vlaanderen. Hoe is Drive Systems kunnen uitgroeien tot een belangrijke speler in de LNG-markt?

Drive Systems is opgericht in 1994. De hoofdactiviteit was toen de ombouw van benzine- of dieselwagens naar gasaandrijving. Iets wat we vandaag nog altijd doen. In 2013 zijn we ingestapt in een Europees innovatietraject, waardoor we de kans kregen ons eerste LNG-tankstation te bouwen in de Antwerpse haven (Kallo). Toen was dit nog een nieuwe markt. De laatste jaren zien we echter een duidelijke stijging van het aantal LNG-vrachtwagens. Daarom hebben we de afgelopen jaren bijkomende investeringen gedaan en vier nieuwe tankstations geopend. We kiezen onze locaties doelbewust op plaatsen waar we veel internationaal vrachtverkeer kunnen bedienen.

Jullie zijn ook actief bezig met het aanbieden van bio-LNG in jullie tankstations. Waarom is dit een logische volgende stap?

Rijden op LNG levert een gemiddelde CO₂-besparing op van 15 tot 20% ten opzichte van diesel. Met het oog op de toekomstige richtlijnen van de Europese Commissie en de Green deal moeten we echter verder vergroenen. De enige mogelijkheid die wij daar zien, is de omschakeling naar bio-LNG. Dat product is vandaag reeds beschikbaar en het productiepotentieel is voldoende groot. Via de correcte certificering kunnen we dit aanbieden op onze stations. We willen starten met een laag bijmengpercentage en dat geleidelijk verhogen om de CO₂-uitstoot stelselmatig te reduceren.

Zelf produceren jullie geen biogas. Hoe krijgen jullie bio-LNG tot bij de

tankstations?

De fysieke keten voor bio-LNG verschilt niet van de aanvoer van fossiel LNG. Deze blijven we aankopen via de LNG-terminal in Zeebrugge. Door extra certificaten aan te kopen, kunnen we de hernieuwbare oorsprong van het LNG claimen. Momenteel zijn we in de laatste fase om ISCC-gecertificeerd te worden. Op deze manier kunnen we op een betrouwbare manier de oorsprong van het bio-LNG aantonen en onze CO₂-claim hard maken. Hiervoor werken we samen met Fluxys gezien ze een onmisbare schakel zijn in deze keten. In samenspraak met onze klanten kunnen we een bepaald percentage van het getankte LNG afboeken als groen. De flexibiliteit van het certificatiesysteem geeft ons de vrijheid om het bijmengpercentage stap voor stap te verhogen, naargelang de beschikbaarheid en de vraag naar bio-LNG.

Is er voldoende vraag vanuit de markt naar bio-LNG?

Het engagement dat we aangaan om bio-LNG aan te bieden in onze tankstations gebeurt op vrijwillige basis. Vandaag bestaat de markt uit enkele bedrijven die, net als ons, vanuit een maatschappelijk engagement hun CO₂-voetafdruk willen verlagen. Meestal gaat het hier om pioniers die sterk inzetten op vergroening. Vroeg of laat zal er echter een verplichting komen om CO₂-emissies te laten dalen. Daar is geen weg langs. Wij geloven dat bio-LNG de ideale weg is naar nuluitstoot.

Zijn deze klanten bereid om een meerprijs te betalen voor bio-LNG?

Dit is voor ons een nieuw product, waardoor we zelf nog met heel wat vragen zitten. We merken bijvoorbeeld

‘We gaan niet wachten op de overheid om stappen richting nuluitstoot te zetten. Daarom willen we vandaag, samen met onze klanten, starten met het bijmengen van bio-LNG.’

dat er veel variatie zit in de aankoopsprijs voor biomethaan. De uiteenlopende subsidiëring in verschillende landen is waarschijnlijk de belangrijkste reden. De effectieve meerkost hebben we daarom nog niet 100% in beeld. Een belangrijke factor zal uiteraard het gewenste bijmengpercentage zijn. In de transportsector, die zeer concurrentieel is, zal het zaak zijn om een goed evenwicht te vinden tussen de gewenste CO₂-reductie en de meerkost. Dat is natuurlijk de grote afweging die moet gemaakt worden. Uiteindelijk zijn wij niet allesbepalend. We zitten gewoon mee in de keten van vraag en aanbod.

In onze buurlanden kent bio-LNG al een groter succes. Welke barrières zijn er vandaag nog in Vlaanderen?

Vandaag merken we dat de businesscase voor een vrachtwagen op LNG positief is. Er is een kostenvoordeel tegenover diesel. Het wetgevend kader op lange termijn is echter onzeker. Mochten er binnen een aantal jaar accijnzen komen op LNG, dan wordt de businesscase ongunstiger. Deze onze-

kerheid weegt op het investeringsklimaat. Meer zekerheid over het accijnsbeleid zou het gebruik van LNG, en op termijn bio-LNG, versnellen.

Voor de aanlevering van bio-LNG merken we dat er geen gelijk speelveld is. De subsidies in Vlaanderen gaan momenteel grotendeels naar de productie van elektriciteit uit biogas. Daarom zien we ons genooddakt buitenlands biomethaan aan te kopen. Voor ons zou het echter een meerwaarde zijn als we het biomethaan lokaal kunnen aankopen en zo de Vlaamse economie ondersteunen.

Natuurlijk zijn er op Europees vlak ook nog belangrijke stappen te zetten. Vandaag wordt de uitstoot van voertuigen berekend van tank-to-wheels, waarbij enkel de emissies tijdens het rijden in rekening worden gebracht. Hierdoor is er geen verschil tussen het gebruik van bio-LNG of fossiel LNG. Daarom pleiten we voor de well-to-wheels berekening, waarbij er ook rekening wordt gehouden met de emissies tijdens de productie van de brandstof. Zolang Europa het verschil in CO₂-uitstoot tussen bio-LNG en LNG

niet erkent, dreigt het bio-LNG verhaal marginaal te blijven.

Nog een laatste vraag om af te sluiten. Waar willen jullie graag staan tegen 2030?

Voor ons komt het neer op impact. We gaan niet wachten op de overheid om stappen richting nuluitstoot te zetten. Daarom willen we vandaag, samen met onze klanten, starten met het bijmengen van bio-LNG. Onze verwachtingen zijn dat onze klanten een reductiepad zullen nastreven in lijn met de Green Deal, namelijk een CO₂-reductie van 55% tegen 2030. Daarom willen we tegen 2030 een bijmengpercentage bereiken afgestemd op dit target. Het is de bedoeling dat we jaar na jaar de bijmenging van biogas in ons totaal volume vergroten.

Productie van bio-CNG voor eigen huisvuilwagens

Interview met Bart Descamps, Afdelingshoofd afvalbeheer bij Verko

Dit jaar startte bij Verko de bouw van een biogasinstallatie met gedeeltelijk nageschakelde biogasopwerking tot biomethaan. Op hun site in Appels zal ingezameld GFT-afval onder meer omgezet worden naar een milieuvriendelijke brandstof voor het eigen wagenpark. Dit voorbeeld van circulaire economie zou tegen september 2022 operationeel moeten zijn.

Dag Bart, wat kan je ons vertellen over Verko?

Verko is de afvalintercommunale in de regio Dendermonde-Wetteren, en staat in voor het afvalbeheer van negen gemeenten of zo'n 180.000 inwoners. Verko organiseert de huis-aan-huis inzameling en baat tien recyclageparken en twee kringloopwinkels uit, maar zet ook sterk in op afvalpreventie en sensibilisering. Waar in de jaren 70 het organisch afval mechanisch werd uitgesorteerd op de site en gecomposteerd in verticale torens, betreft het vanaf eind de jaren 90 tunnelcompostering van gescheiden ingezameld organisch afval tot een Vlaco-gecertificeerde hoogwaardige compost. In 2020 verwerkten we bijna 45.000 ton GFT, groenafval en bermmaaisel. Niet alleen het eigen GFT wordt verwerkt, maar ook dat van de collega intercommunes in het Waasland.

Verko beschikt sinds 2017 over een eigen CNG-tankstation. Vanwaar deze keuze?

Op heden telt Verko 26 eigen huisvuilwagens die alle types afvalfracties ophalen en naar de overslag op de eigen site brengen. Het hoge jaarlijkse dieselverbruik van dit wagenpark en de daaraan gerelateerde milieudruk deed ons nadenken over alternatieve aandrijvingen. De keuze viel uiteindelijk op CNG-huisvuilwagens, gezien de lagere

uitstootwaarden door gebruik van CNG, minder fijn stof en de stillere wagens. Ook gaat deze keuze gepaard met een aanvaardbare meerprijs. Op dit moment rijden reeds 14 huisvuilwagens op CNG, getankt in ons eigen CNG-tankstation. Deze omvorming wensen we in de toekomst verder door te trekken. Verko stimuleert ook gemeenten om hun voertuigen op CNG te laten rijden en zij kunnen dan CNG tanken bij Verko.

Wat heeft Verko dan de stap doen zetten richting biogas(opwerking), en dus de mogelijkheid tot eigen voorziening van bio-CNG?

Na 20 jaar is de tunnelcompostering aan vernieuwing toe. Met oog op een grondige renovatie vergeleken we verschillende technieken om tot de beste oplossing te komen voor GFT-verwerking. Een objectieve analyse opperde voor de combinatie voorvergisting en compostering, met voorkeur voor de droge vergistingstechnologie van OWS. Hoewel de initiële visie uitging van enkel biogasverbranding in een WKK, deed de opportuniteit zich voor om ook biogasopwerking tot biomethaan te integreren. Doordat collega IOK Afvalbeheer de goede werking van de membraantechnologie reeds had bewezen en het ook mogelijk bleek om biomethaan lokaal te gebruiken als milieuvriendelijke brandstof (bio-CNG) voor huisvuilwagens, besloten we begin 2020 die richting uit te gaan.

De grootste driver voor deze totaalinvestering was dus om voor de komende 20 jaar een ecologische, duurzame en economische oplossing voor GFT-verwerking te bekomen? Inderdaad, met de klimaatproblema-

‘Het unieke aan onze situatie is dat het inzamelverhaal en de combinatie vergisting en compostering zich op één site bevindt, wat dergelijk project mogelijk maakt.’

tiel en duurzame ontwikkeling in het achterhoofd was dit een bewuste keuze. Als overheidsorganisatie willen we het goede voorbeeld geven en de burgers tonen dat we door te investeren in toekomstgerichte technologieën meewerken aan het circulaire verhaal.

Welke barrières moesten reeds overwonnen worden in dit verhaal?

Vanaf het idee om biogasopwerking te integreren, verliep het proces tot nu eigenlijk vrij vlot. Voor ons was het voornamelijk belangrijk dat de technologie reeds bewezen was. Echter, als we kijken naar het subsidieverhaal, is het verkrijgen van steun via de call voor biomethaanproductie voorlopig een lijdensweg. De aanvraag in de lente van 2020 werd negatief beoordeeld, en in de calls van eind 2020 en begin 2021 werd geen budget voor biomethaan voorzien. Wel krijgen we reeds subsidies voor de verwerking van GFT via OVAM en is de principeaanvraag voor groenestroom- en warmtekrachtcertificaten goedgekeurd. Verder zullen natuurlijk nog een aantal hordes genomen moeten worden gelinkt aan de opstart van de installaties, om uiteindelijk

bio-CNG te kunnen tanken.

Ongeveer 25% van het biogas zal opgewerkt worden tot biomethaan. Zal het volledige wagenpark hiermee kunnen worden voorzien van biobrandstof?

Dat is toch de bedoeling. Ons wagenpark zal geleidelijk aan omgevormd worden naar (bio-)CNG. Dieselwagens gaan uit dienst na 12 jaar en een CNG-wagen komt dan in de plaats. Hoewel er op jaarbasis voldoende biomethaan beschikbaar zou moeten zijn, zal niet al het biomethaan effectief lokaal kunnen worden gebruikt, en dit door productieschommelingen. Het zal dus kwestie zijn van een goed evenwicht te vinden tussen enerzijds extra aardgas van het net halen bij een te kort aan eigen biomethaan en anderzijds biomethaan op het net injecteren bij overschot. In dit laatste geval zal ook bewezen moeten worden dat het gaat om groen gas.

De overige 75% van het biogas zal dan via een WKK worden gevaloriseerd?

Inderdaad. Dit zal omgezet worden naar elektriciteit en warmte, voornamelijk te gebruiken op de site. Met enkel een

WKK kan alle geproduceerde warmte niet altijd nuttig worden toegepast. Geleidelijke biogasopwerking biedt in die optiek ook een oplossing door dat overschot aan warmte te vermijden.

Zou je als afsluiter deze combinatie van technologieën aanraden aan andere intercommunes?

Het unieke aan onze situatie is dat het inzamelverhaal en de combinatie vergisting en compostering zich op één site bevindt, wat dergelijk project mogelijk maakt. Hoewel iedere situatie natuurlijk anders is, zou dit een aanrader kunnen zijn voor afvalintercommunes die aan GFT-verwerking doen in combinatie met een (eigen) inzameldienst op dezelfde locatie. Echter, de complexiteit om alle technologieën te verenigen en op te volgen, mag niet onderschat worden. Een groot voordeel bij ons was ook dat wij reeds beschikten over een CNG-tankstation, waardoor de stap richting biogasopwerking net iets minder groot was. We zullen zien wat de toekomst brengt, maar anderen staan vrij om van onze ervaringen te leren.

LANCERING IMPACT MAGAZINE

In bijlage vindt u eenmalig het nieuwe IMPACT magazine, het resultaat van een hechte samenwerking tussen het RE-SOURCE.BIO netwerk en de IMPACT vzw. In twee wervende edities per jaar, zal IMPACT nieuwe ontwikkelingen brengen rond biogebaseerde economie en circulaire economie in de biogebaseerde sectoren. Professor Erik Meers van de Universiteit Gent vertelt over het nieuwe magazine.

Hoe is IMPACT ontstaan?

Vlaanderen is een echte kennisregio binnen Europa. De kennis- & praktijkcentra – maar ook onze industrie, landbouw en overheid – zijn bekend en beroemd omwille van hun onderzoek. Te weinig van die kennis geraakt echter bij potentiële eindgebruikers. Via dit magazine willen we onderzoek toegankelijker maken en professionaliseren om wetenschap dichterbij de maatschappij te brengen. Daarom brengen we interessante onderzoeken aan bod, maar vooral ook bedrijven die deze kennis gebruiken om de overgang naar de circulaire

economie te leiden. Dat kunnen grote zaken zijn, zoals waterlinzen onderzoeken als een vorm van eiwitproductie. Maar dat kan ook kleiner, zoals bloempotten van mest gebruiken.

Wie hoopt u vooral te bereiken?

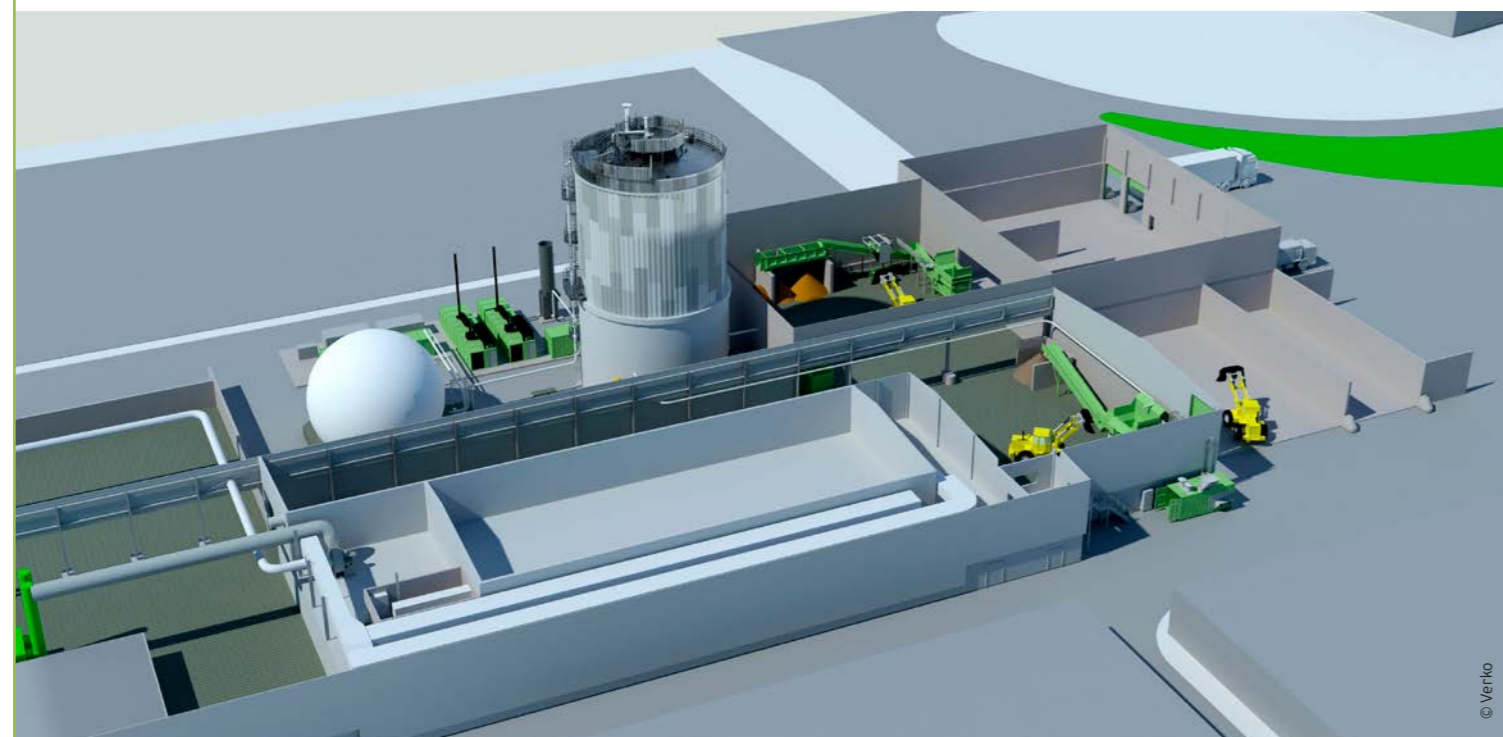
Eerst en vooral denk ik aan (landbouw) bedrijven, sector- en middenveldorganisaties en beleidsmakers. Vooral decision-makers en eindgebruikers van nieuwe kennis dus. Maar uiteindelijk

hopen we ook consumenten en de hele maatschappij te bereiken.

Hoe ziet u dit magazine op lange termijn?

Ik hoop dat de vele cases en onderzoeken kunnen inspireren om de transitie naar de circulaire economie te versnellen. Hopelijk krijgen de lezers zin om zelf onderzoek te doen of verder ontwikkelde technieken te gaan integreren in hun proces!

Bent u getriggerd om u te verdiepen in de wereld van biogebaseerde economie? Sla dan alvast het nieuwe IMPACT magazine in bijlage open!

Marlex Legal Architects is een partner voor ondernemingen met gezonde ambitie. Ons team is multidisciplinair samengesteld waarbij iedereen over zijn/haar expertise beschikt.

Het team 'Omgeving' binnen Marlex begeleidt u bij de complexe materie van het omgevingsrecht:

- Bodem en materialen
- Overheidsopdrachten & -contracten
- Agrarisch recht & pacht
- Handhaving
- Onteigeningen
- Hernieuwbare energie

Dankzij onze multidisciplinaire samenwerking binnen het kantoor, hebben we ook expertise in de fiscale en burgerrechtelijke aspecten van deze domeinen.

Dirk Martensstraat 23 - 8200 Brugge

Tel. 050/83 20 38 - Fax 050/83 20 36

advocatenkantoor@marlex.be

Tijdelijk stikstofkader in afwachting van definitieve PAS

Impact op vergistingssector

Vlaanderen legt beperkingen op voor de uitstoot van stikstof via de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Het PAS-programma heeft als algemeen doel bij te dragen aan de instandhouding van onze meest waardevolle natuurgebieden door de uitstoot van stikstof terug te dringen, en dit zonder de continuïteit van de vergunningverlening of het level playing field voor bedrijven en sectoren in het gedrang te brengen. Voor de sectoren landbouw en industrie wordt deze reductie voornamelijk afgedwongen via het vergunningsbeleid.

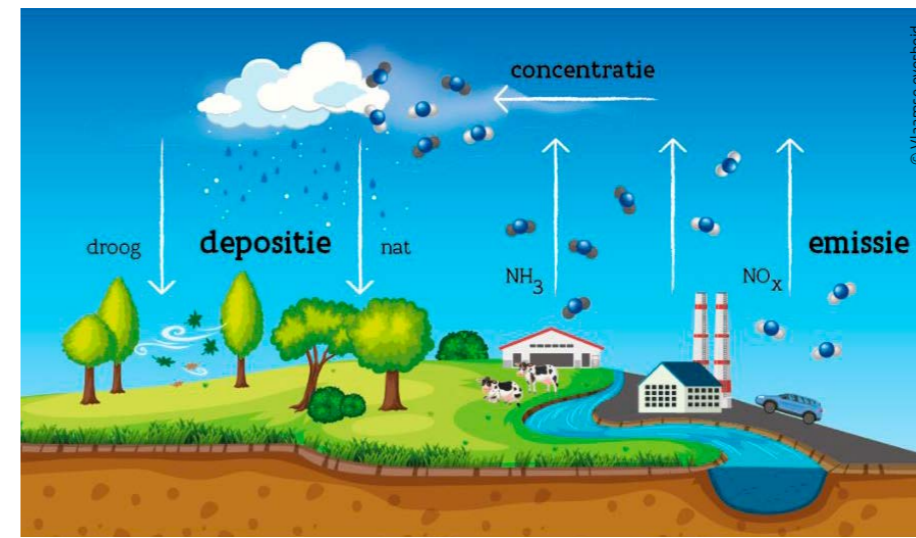
Eind februari zette een uitspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen de op dat moment geldende stikstofregelgeving op losse schroeven. Het beoordelingskader, waarin er sprake was van geen significante impact indien bedrijfsemissies minder dan 5% bijdroegen aan de kritische stikstofdepositiewaarde van een gebied, werd aanzien als niet wetenschappelijk onderbouwd. Een beslissing louter gebaseerd op de kwantitatieve drempels vastgelegd in het oorspronkelijk beoordelingskader volstond dan ook niet. Verder werd onderzoek naar cumulatieve effecten, waarbij dus rekening gehouden wordt met de stikstofuitstoot van naburige bedrijven, noodzakelijk geacht bij een beoordeling. In afwachting van meer duidelijkheid over een tijdelijke stikstofregelgeving, baseerden deputaties en adviserende overheden zich op het arrest om advies te geven over (hernieuwingen van) vergunningen. Volgens Peter Thijs van het

studie- en adviesbureau Profex was het niet zo dat projecten op dat moment systematisch werden geweigerd. 'Maximaal kansen geven aan lopende projecten om zich aan te passen, via bijvoorbeeld een administratieve lus of een verlenging van de beroepstermijn, werd altijd vooropgesteld waar mogelijk, en heeft ook geresulteerd in verschillende projectwijzigingen.'

Op 2 mei werd een onmiddellijk van toepassing zijnde Ministeriële instructie verspreid door minister Zuhair Demir die tijdelijk vorm moest geven aan hoe vergunningsaanvragen dienden beoordeeld te worden. In die instructie wordt onderscheid gemaakt tussen NH₃ - voor-

namelijk in de landbouwsector – en NO_x – voornamelijk door industrie. Gezien er in Vlaanderen onder andere een systematische afname van de NO_x-uitstoot kan worden vastgesteld, wordt een verstrenging naar een drempelwaarde van 1%, met een maximum van 0,3 kg N/ha/jaar, voorlopig als voldoende geacht in die context. Men gaat er dus vanuit dat onder die grens geen betekenisvolle aantasting van het gebied zal optreden. Bij overschrijding van die grens is een passende beoordeling nodig. In tegenstelling tot de uitstoot van NO_x wordt geen dalende trend in NH₃-emissies vastgesteld. Voorlopig moeten veehouders en mestverwerkingsinstallaties dan ook steeds een individuele beoorde-

'Voor de meeste bedrijven zijn er absoluut nog mogelijkheden, maar je moet deze wel kennen.'

ling uitvoeren. Indien de drempelwaarde van 0% wordt overschreden door bijkomende stikstofdepositie, is een passende beoordeling vereist om aan te tonen dat er geen sprake is van een significante impact op het omliggende gebied, en zullen bijkomende PAS-maatregelen moeten worden genomen volgens de BBT. Gezien het in de Ministeriële instructie geen mechanische richtlijnen betreffen, ligt de beoordeling geval per geval bij de adviesverlenende instanties.

Op 10 mei werden in navolging van de Ministeriële instructie bijhorende richtsnoeren gepubliceerd, met focus op NH₃-emissies. Daarin verduidelijkt het Agentschap Natuur en Bos welke principes men zal hanteren bij de beoordeling van de stikstofuitstoot van vergunningsaanvragen. 'Alles begint met het algemene basisprincipe dat een vergunningsaanvraag geen bijkomende impact op een speciaal beschermingsgebied mag veroorzaken. Ook de VEN (Vlaams Ecologisch Netwerk)- en Vogelrichtlijngebieden zullen op dezelfde manier als de andere beschermingsgebieden moeten worden getoetst', stelt Peter Thijs. 'Een tweede basisprincipe is dat bij iedere vergunningsaanvraag maximaal gekeken moet worden naar emissiereducerende technieken. In die context wordt bijvoorbeeld aangeraden een minimumreductie van 30% na te streven indien de impactscore hoger ligt dan de relatieve emissienorm van 0,1%, en is het inzetten van BBT's voor emissiereductie nodig. Echter, het is zeker niet altijd evident om die emissies

en bijhorende reductie in te schatten. Een doormeting op bedrijfsniveau zal de meest correcte beoordeling opleveren en zicht geven op waar nog verbeteringen mogelijk zijn.' Deze en de andere richtsnoeren zijn van toepassing op zowel nieuwe aanvragen als aanvragen tot verlenging, behalve als een verlenging wordt beoogd tot eind december 2022.

Bij de stikstofuitstoot van biogasinstallaties kan een onderscheid gemaakt worden tussen NO_x-emissies veroorzaakt door het verbranden van biogas in een WKK-motor en NH₃-emissies gelinkt aan mestverwerkingsactiviteiten. Dit tijdelijk stikstofkader kan een impact hebben op de vergunningen van zowel bestaande als nieuwe biogasinstallaties. Vermits NH₃ sneller neerslaat dan NO_x, zal dit vaak de beperkende factor zijn in dossiers wat betreft de stikstofuitstoot van het biogasbedrijf, zeker indien digestaatdroging plaatsvindt bij hoge luchtdebieten. 'Voor die digestaatdroging worden rookgassen van de WKK ook vaak integraal gerecupereerd. Aanbevolen is om een deskundige te raadplegen voor een accurate inschatting van de exacte emissie, die rekening houdt met de behandeling van stikstofcomponenten in de luchtzuivering van die drooginstallatie.'

Vergunningen voor (nieuwe) biogasinstallaties in agrarisch gebied zijn voorlopig allerminst evident indien deze in de omgeving liggen van speciale beschermingsgebieden, gezien een passende beoordeling vereist is bij elke impact.

Voor installaties in industriegebied is wat meer speelruimte, gezien die 1% drempelwaarde geldt, ook voor NH₃, waaronder geen passende beoordeling nodig is. 'Voor biogasinstallaties die geen mest vergisten en in industriegebied gelegen zijn, is dit inderdaad van toepassing.', volgens Peter Thijs. 'Echter, voor vergisting van mest in dergelijk gebied zal dezelfde lijn worden doorgetrokken als voor installaties in agrarisch gebied. Ook voor biogasinstallaties met andere meststoffen in agrarisch gebied zal die laagste drempelwaarde vermoedelijk gelden, hoewel dit geen mestverwerkers zijn.'

Wil de kans op een positieve beoordeling verhogen, wordt het hoe dan ook cruciaal om op voorhand grondig na te gaan wat de mogelijke stikstofimpact zal zijn van bepaalde activiteiten en om, waar nodig, sterk in te zetten op emissiereducerende maatregelen. 'Belangrijk om in het achterhoofd te houden is dat een daling in NH₃-uitstoot geen vrijgeleide geeft om meer stikstof via de WKK te emitteren en vice versa, hoewel dergelijke redenering optimalisaties kan belemmeren in sommige situaties.', argumenteert Peter Thijs. 'Verder is de sterk aangeraden reductie van 30% allerminst evident voor bedrijven die reeds alle mogelijke BBT's hebben geïmplementeerd. Echter, ieder individueel geval dient beoordeeld te worden door de adviesverlenende instanties. Indien een individueel bedrijf een beperkte impact heeft, kan worden gemotiveerd dat een kleinere reductie aanvaardbaar is. Ook raad ik bedrijven die pas binnen enkele jaren hun vergunning moeten hernieuwen aan om toch al even hun toekomstvisie te onderzoeken. Voor de meeste bedrijven zijn er immers absoluut nog mogelijkheden, maar je moet deze wel kennen.'

Een volledige herziening van de PAS, en dus ook een nieuw en rechtszeker beoordelingskader, wordt verwacht tegen eind dit jaar.

Debietmeters verplicht op biogasinstallaties

Eerste dossiers ingediend

Mestbewerkings- en mestverwerkingsinstallaties, samen met producenten van andere meststoffen, moeten vanaf 1 januari 2022 uitgerust zijn met debietmeters om de correcte werking van de installatie te staven. Agrarische en industriële grootschalige vergistingsinstallaties vallen onder deze verplichting en moeten dus verplicht extra debietmeters plaatsen die de gevraagde gegevens automatisch en digitaal doorsturen naar de VLM Mestbank.

Ondertussen zijn de eerste dossiers van zowel mestverwerkings- als biogasinstallaties ingediend. Op maandag 7 juni organiseerde VCM, samen met Biogas-E, een webinar om de eerste ervaringen te bespreken. Tijdens het webinar werd, door de VLM Mestbank, een voorbeeldcase behandeld van een mestverwerker met een biologie.

Vermits de deadline verstrijkt op 1 januari 2022, is het belangrijk dat biogasuitbaters niet te lang wachten om hun installatie uit te rusten met de verplichte debietmeters. Biogasuitbaters moeten in een eerste fase een plan indienen van hun installatie bij de VLM Mestbank met aanduiding van de benodigde debietmeters. Dit plan kan een schematische voorstelling zijn van de installatie of een duidelijke lichtfoto. Om te bepalen waar een debietme-

ter geplaatst moet worden, raadt de VLM Mestbank aan steeds het doel van de debietmeters voor ogen te houden:

- Aantonen welke mestproducten waar en wanneer op de installatie zijn aan- en afgevoerd
- Garanderen dat de aangevoerde mestproducten effectief door de installatie gaan
- Correcte werking van de installatie aantonen

Het plan wordt geëvalueerd door de VLM. Belangrijk is om samen met het plan extra informatie over de geplande debietmeters mee te sturen, waaronder mestcode, volgnummer, type debietmeter, fabrikant en eventuele toelichtingen. Eens goedgekeurd, kunnen de debietmeters effectief geplaatst worden. De aanvragen worden case-by-case behandeld door de VLM, zodat bedrijfsspecifieke constructies correct kunnen geëvalueerd worden.

Meer informatie over de plaatsing van debietmeters en het indienen van een dossier is te vinden via:

- Handleiding 'Digitale debietmeters: wat u moet weten en doen voordat u aan de installatie begint' – website VLM
- 'Code van goede praktijk voor het gebruik van debietmeters in kader van het Mestdecreet' – website Emis Vito
- FAQ's debietmeters – website Biogas-E

Het webinar kan herbekeken worden via het Youtube-kanaal van VCM.

Eenmalige compensatie n.a.v. vernietiging principe virtueel terugdraaiende teller

Premie voor pocketvergisters principieel goedgekeurd

Met het Vlaams decreet van 26 april 2019 omtrent digitale meters verkregen uitbaters van pocketvergisters, in dienst genomen voor 1 januari 2021 en met een maximum elektrisch vermogen van 10 kW, het recht om gedurende 15 jaar na indienstname hun digitale meter virtueel te blijven terugdraaien. Zij moesten dus enkel betalen voor de netto-afname aan elektriciteit. Wel werd jaarlijks een prosumententarium aangerekend.

Dit principe kwam echter al snel op de helling te staan. Verschillende partijen, waaronder de VREG, dienden een beroep tot vernietiging in van dit principe bij het Grondwettelijk Hof, omdat het onder andere als discriminerend werd aanzien ten opzichte van niet-prosumenten en omdat de vastgelegde bevoegdheden werden geschonden.

Midden januari 2021 oordeelde het Grondwettelijk Hof dat dit Vlaamse principe in strijd was met de Grondwet, met vernietiging ervan als resultaat. Sinds 1 maart draait de digitale meter niet langer virtueel terug en moet dus betaald worden voor de bruto-afname. Het prosumententarium vervalt. Netinjectie kan worden vergoed door een teruglevercontract af te sluiten met een energieleverancier.

Niet lang na de uitspraak van het Grondwettelijk Hof, sprak de Vlaamse Regering al over de mogelijke invoering van een financiële compensatieregeling om de investeringszekerheid te waarborgen. Naar voorbeeld van de regeling voor zonnepanelen, die midden februari reeds wat duidelijker werd, volgde ook een uitwerking voor niet-PV installaties, waaronder poc-

ketvergisters met een maximum elektrisch vermogen van 10 kW. Biogas-E leverde in die context op basis van een marktbevraging een overzicht aan van belangrijke parameterwaarden gelinkt aan een 9,7 kWe-vergister, zijnde de vastgestelde referentie-installatie in die categorie. Op 4 juni werd de regeling voor niet-PV installaties principieel goedgekeurd.

Uit het principieel goedgekeurde besluit kan onder voorbehoud worden afgeleid dat getroffen eigenaars van pocketvergisters, in dienst genomen vanaf 2018 en voor 2021, een eenmalige compensatie zullen kunnen aanvragen, die voor een referentie-installatie een rendement van 5% op 15 jaar garandeert. Op basis van enkele simulaties, die in samenwerking

met Inagro werden uitgevoerd, lijkt een compensatie vanaf 2018 te verantwoord. De hoogte van de mogelijke premie is niet enkel afhankelijk van het jaar van indienstname van de installatie, maar ook van het nominaal elektrisch vermogen en het jaar waarin de digitale meter werd of zal worden geplaatst. De tabel toont de becijferde premie in € per kW nominaal elektrisch vermogen.

Gezien de meeste 9,7 kWe-installaties dateren van voor 2018, is het aantal dat in aanmerking kan komen voor een financiële compensatie beperkt. Voor pocketvergisters die toch in aanmerking komen, heeft het jaar van plaatsing van de digitale meter een grote impact. Hoe later deze plaatsing, hoe lager de premie gelinkt aan eenzelfde

Premiehoogte (in € per kW nominaal elektrisch vermogen)

Jaar van plaatsing digitale meter of van een andere meter die injectie en afname afzonderlijk kan meten.	2006-2021	Jaar van indienstname pocketvergister			
		< 2018	2018	2019	2020
2022	0	1.202	1.643	2.015	
2023	0	250	661	1.002	
2024	0	200	631	989	
2025	0	147	601	976	
		0	92	568	962

installatie. Met name de shift in premie tussen de periode voor en vanaf 2022 is groot. Merk op dat uitbaters die de geplande uitrol van de digitale meter niet afwachten, en dus zelf vroegtijdig een vervanging van hun analoge meter aanvragen bij de elektriciteitsdistributienetbeheerder, mogelijks een installatiekost zullen moeten betalen. Bij aanvraag tot installatie voor 31 december 2023 wordt de premie dan ook verhoogd met €100.

Compensatie-aanvragen zullen ingediend kunnen worden bij Fluvius via een webapplicatie. Uitbetaling zal in één keer gebeuren door het Vlaams Energie- en Klimaatschap (VEKA). Raadpleeg de website van Biogas-E of van het VEKA voor bijkomende details.

© Time Vergote

BELO GROEP

Van Rietlaan 3
3461 HW Linschoten Nederland
Tel: +31(0) 348 425 210
www.belogroep.nl
info@belogroep.nl

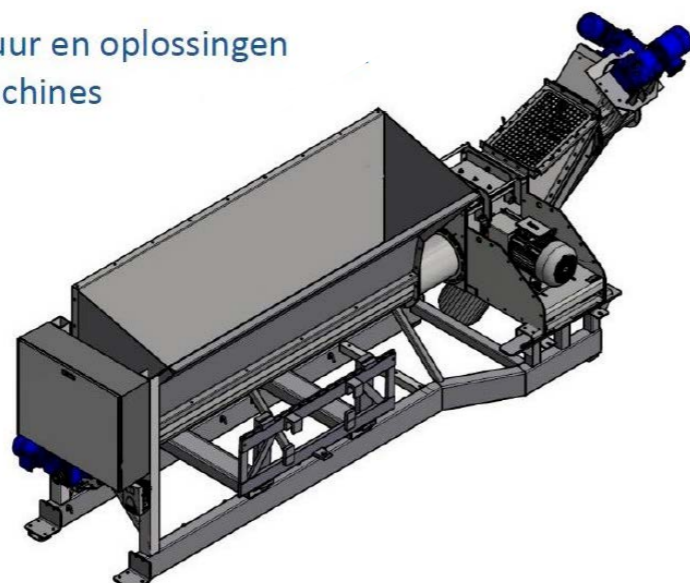

engineering
machinebouw
constructiewerk
plaatwerk
hydrauliek
onderhoud/service

E N G I N E E R I N G - F A B R I C A G E - M O N T A G E

De BELOGROEP is de partner voor apparatuur en oplossingen bij transportvloeren en voorbereiding- machines bij vergistinginstallaties.

Voor informatie : zie onze website www.belogroep.nl

[BELEID]

Actieplan voedselverlies en biomassa(rest)stromen

Potentieel van biomassa(rest)stromen nog beter benutten

Biomassa- en voedsel(rest)stromen hebben veel te bieden in de transitie naar de circulaire economie. Vlaanderen werd recent door de OESO nog geroemd als koploper in die transitie. Om die koploperspositie te behouden, dient het potentieel van biomassa- en voedsel(rest)stromen nog beter benut te worden.

Voedselverlies en biomassa(rest)stromen ontstaan in alle fasen van de voedsel- en biomassaketen en raken aan diverse maatschappelijke domeinen. Het beheer ervan behoort tot de bevoegdheid van verschillende beleidsdomeinen, en tal van sectoren en stakeholders zijn betrokken partij. Er stellen zich nog uitdagingen bij het sluiten van de kringloop, zowel op juridisch-beleidsmatig, operationeel, economisch als milieuhygiënisch vlak, als ook op het vlak van o.m. voedselbeleid. OVAM heeft daarom werk gemaakt van een nieuw integraal plan, in opdracht van Vlaams minister van Omgeving Zuhail Demir en Vlaams minister van Landbouw Hilde Crevits, dat oplossingen aanreikt en acties uitstippelt die zorgen voor een goed afgestemd beleid. Stakeholders, waaronder Biogas-E, werden via een intensief participatief betrokken bij de voorbereiding van het plan en krijgen ook een actieve rol in de uitvoering ervan.

Bron: OVAM, eigen verslaggeving

Concrete acties volgens drie krachtlijnen

Het actieplan stippelt het beleid voor de komende jaren uit, door het inperken van voedselverlies en het circulair inzetten van biomassa en biomassa-reststromen. De drie krachtlijnen die centraal staan in dit actieplan volgen de materialenhierarchie en het cascadeprincipe. Deze vormen de basis van het beheer van elke kringloop.

- **Krachtlijn 1: Meer preventie, minder verlies**
- **Krachtlijn 2: Beter sorteren en inzamelen**
- **Krachtlijn 3: Meer hoogwaardige valorisatie**

Rol biogassector

De biogassector speelt vandaag reeds een belangrijke rol in het valoriseren van biomassa-reststromen in Vlaanderen. Met het actieplan wil OVAM, samen met de verschillende partners in Vlaanderen, die rol verder uitbouwen.

Actie 1.9.2. Inzameling, ontpakking en composteren/vergisten van verpakt levensmiddelenafval optimaliseren

Levensmiddelenafval wordt vandaag ontpakt met als bestemming diervoeding of vergisting. Een verdere aanpassing van de acceptatiecriteria en verwerkingsmethodiek voor verpakte voedingswaren richting vergisting is een zinvolle maatregel tegen de verspreiding van mogelijke kunststofresten via digestaat of compost.

Actie 1.9.4. Het potentieel van biogas in Vlaanderen valoriseren

De verdere uitbouw van het potentieel van biogas als circulaire valorisatiemethode voor organisch-biologische (rest)stromen kan bijdragen aan de klimaatdoelstellingen. De combinatie van een duidelijke visie en ontwikkelingsstrategie voor biogas/biomethaan, in overleg met de betrokken stakeholders, én een correcte ondersteuning moet de basis vormen van een verdere uitbreiding van de productiecapaciteit.

Actie 1.10.1. De afzet van kwalitatieve recyclageproducten van compostering en vergisting bevorderen via onderzoek, demoproeven en demodagen

Het gehalte aan organische koolstof op landbouwgronden moet naar omhoog, maar niet elk product is even geschikt voor verhoging van het koolstofgehalte van de bodem. Door de Vlaamse mestregelgeving zijn de toepassing van stikstof en fosfor bovendien vaak limiterende factoren. Extra stimulansen kunnen worden gegeven voor het toepassen van bodemverbeterende middelen met een hoge verhouding effectieve organische stof/fosfor, zoals gft- en groencompost en digestaatproducten.

© OVAM

LANGETERMIJNVISIE VOOR BIOMETHAAN IN BELGIË

Het Europese H2020-project REGATRACE wil de marktopname van biomethaan versnellen in 15 Europese landen, waaronder België. Als partner van EBA, de Europese Biogas Associatie, is Biogas-E verantwoordelijk voor het opstellen van een langetermijnvisie en roadmap voor biomethaan in België.

Voor de opmaak van de langetermijnvisie organiseerde Biogas-E twee online workshops met de Biomethane Working Group. Deze tijdelijk opgerichte werkgroep bestaat uit de belangrijkste stakeholders voor biomethaan in België. Met deze langetermijnvisie wil Biogas-E de doelstellingen voor biomethaan tegen 2030 en 2050 scherpstellen.

Vandaag kent België een goed uitgebouwde biogassector, die voornamelijk sterk ontwikkeld is in Vlaanderen. In 2019 bedroeg de totale productie 2.6 TWh biogas, hoofdzakelijk geproduceerd uit agrarische en industriële stromen. Desalniettemin kent de productie van biomethaan maar weinig succes, in tegenstelling tot onze buurlanden.

Door het subsidiesysteem voor biogas ook toegankelijk te maken voor biomethaan, is er een toename van het aantal biomethaanprojecten in Wallonië. Dergelijke operationele ondersteuning ontbreekt op vandaag in Vlaanderen, waardoor de productie van biomethaan achterblijft. Om de productie en het gebruik duurzaam te laten groeien in België is er nood aan een langetermijnvisie voor biomethaan.

Visie 2030

Biomethaan is tegen 2030 een belangrijke aanwinst om de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen te behalen. De ambitieuze CO₂-doelstellingen van Europa zullen de belangrijkste drijfveer zijn voor de productie van biomethaan. Daarnaast zal groen gas een ondersteunende rol spelen in ons energiesysteem door betaalbare flexibiliteit en langdurige energieopslag aan te bieden, net als een groene brandstof voor gasvoertuigen. Biomethaaninstallaties focussen op het sluiten van kringlopen door duurzame biomassa te gebruiken, nutriënten te recycleren en de emissies te beperken.

Visie 2050

Deze evolutie wordt doorgetrokken naar 2050, wanneer de EU klimaatneutraal wil zijn. Biomethaan zal een onmisbaar puzzelstuk zijn in de Belgische strategie om klimaatneutraliteit te bereiken. Anaerobe vergisting blijft instaan voor het upcyclen van biomassa-reststromen tot waardevolle mestproducten en groen gas, wat resulteert in aanzienlijke CO₂-reducties. Verdere marktontwikkeling zal sterk afhangen van de evolutie in productie van hernieuwbare elektriciteit en waterstof, inzake productiekosten,

efficiëntie en opslag. Biomethaan zal als groene koolstofmolecule bijdragen aan de bio-economie, in de vorm van hernieuwbare bouwstenen voor chemische producten.

Werk aan de winkel

De eerste biomethaanprojecten in België zorgen voor een vernieuwde interesse in anaerobe vergisting. Biomethaan kan als groen gas immers aardgas eenvoudig vervangen, wat heel wat mogelijkheden biedt. Toch blijft de kostprijs van biomethaan ten opzichte van fossiel aardgas de grootste barrière. Een operationele ondersteuning is noodzakelijk om het prijsverschil te compenseren. De hoge administratieve last en het negatief imago remmen de ontwikkeling van nieuwe installaties. De beschikbaarheid van voldoende duurzame biomassa en deze binnen België houden, zal tevens belangrijker worden naarmate de productie uitbreidt.

Eerste acties

Om tot een volwaardige biomethaanproductie te komen, is een dialoog tussen de regio's en het federaal niveau noodzakelijk. Het potentieel, het preferentieel gebruik en de ondersteuning moeten afgestemd worden

tussen de verschillende beleidsniveaus in België.

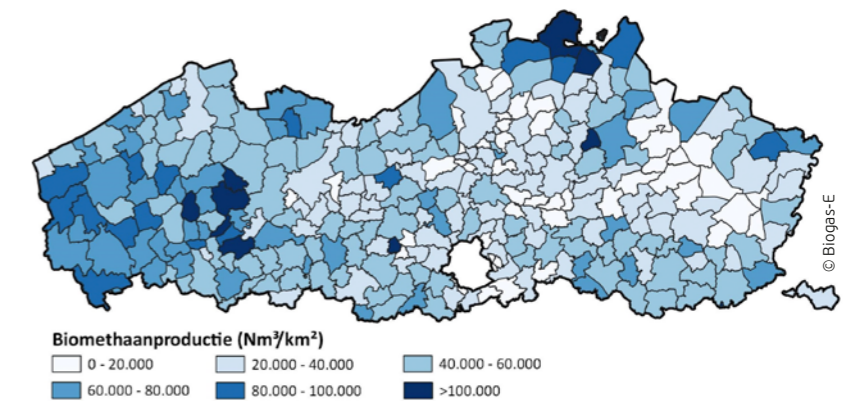
Een volgende stap is de productie van biomethaan linken aan de relevante beleidsdoelstellingen: broeikasgas-emissiereductie, circulaire economie, duurzame landbouw,... . Erkenning van de positieve impact van biomethaan op deze doelstellingen zal de maatschappelijke acceptatie van deze technologie verhogen, alsook een duidelijk ontwikkelingsperspectief creëren. Een laatste actie is het ondersteunen van onderzoek en ontwikkeling in anaerobe vergisting en biomethaanproductie. België telt verschillende vooraanstaande onderzoeksinstituten inzake biotechnologie, die de sector verder kunnen ontwikkelen en professionaliseren.

Biomethaanpotentieel per gemeente in kaart gebracht

Eerste resultaten van de Deep Dive Study

De huidige biogassector gebruikt slechts 14% van het beschikbare biogaspotentieel in Vlaanderen. Dat is de opvallende conclusie van het eerste deel van de Deep Dive Study, uitgevoerd door het Green Gas Platform. Voornamelijk biomassa-stromen afkomstig van de landbouw, zoals mest, oogstresten en op termijn tussengewassen, worden nog onderbenut.

De totale productie van biogas/biomethaan kan op termijn stijgen tot 7,3 TWh, of ongeveer 6% van de huidige gasvraag in Vlaanderen. Voor het eerst werd het biomethaanpotentieel tot op gemeentenniveau berekend. Volgende kaart toont duidelijk aan dat er regionale verschillen zijn, voornamelijk door de mate aan agrarische activiteiten of de aanwezigheid van de agrovoedingsindustrie.

Naast het productiepotentieel werd ook de afzet van digestaat in kaart gebracht. Vlaanderen kent vandaag een strenge bemestingsregelgeving die de afzet van nutriënten op landbouwgrond beperkt. Zo blijkt dat bij de volledige ontwikkeling van het biogaspotentieel, niet voldoende land beschikbaar is voor de afzet van het digestaat. Aanpassingen aan het wettelijk kader en de verdere ontwikkeling van hoogwaardige digestaatproducten kunnen de afzet op Vlaamse landbouwgronden op termijn echter verhogen. Toch zal het belangrijk blijven om ook de impact van het gebruik van digestaat in rekening te brengen bij nieuwe biogasprojecten, vanwege de historisch hoge nutriëntendruk in Vlaanderen.

Het volledige rapport is beschikbaar op de website van Biogas-E.

Pocketboeren (in spe) leerden verder van elkaars ervaringen via Pocketboer 2

In de periode juli 2017 tot en met juni 2019, hielp de Operationele Groep Pocketboer de kleinschalige vergistingssector mee vooruit met concrete stappen die de kwaliteit van de installaties en de uitbating ervan ten goede kwamen. Achterliggende redenen waarom sommige installaties het goed of minder goed deden, werden duidelijk uitgeklaard. Direct volgend op Pocketboer werd de Operationele Groep Pocketboer 2 aangevat. 'Daar waar Pocketboer de problemen duidelijk wist te identificeren, bij heel wat zaken de vinger op de wonde wist te leggen en spreekwoordelijk gezegd ook stuurde richting heling van een aantal wonden, wilde het vervolgtraject Pocketboer 2 blijven aansturen op de verdere uitrol van die oplossingen bij uitbaters. Het doel was telkens de vergistingsinstallaties performanter te laten draaien.', stelt Inès Verleden van Inagro, projectcoördinator van de Operationele Groep.

ondersteuning bij bestaande steunmogelijkheden alsook voor opvolging van en communicatie omtrent wijzigende steun- en regelgeving. Verder droeg Biogas-E bij aan het samenbrengen van uitbaters en relevante stakeholders via verscheidene initiatieven.

Verschillende pocketboeren (in spe) vonden opnieuw hun weg naar dit overleg- en netwerkplatform. 'Pocketboer 2 maakte het mogelijk om voor bepaalde aanslepende problemen of vragen een oplossing te vinden. Zo werd dieper ingegaan op onder andere extra gasopslag, ontwatering en verdere nabehandeling van het digestaat. In onderaanneming werden externe ontzwarelingstesten uitgevoerd om de zwavelproblematiek aan te pakken. Ook de wijzigende wetgeving – denk maar aan het recente wegvallen van het terugdraaiende teller principe – werd telkens gekaderd.', verduidelijkt Inès Verleden. 'Wat het meest interessant en leerrijk was aan deze sa-

menwerking, was het samenbrengen van uitbaters in een veilige omgeving. Ze konden open over hun ervaringen praten, waar meteen kon op ingepikt worden door andere aanwezigen. Deze bron van kennis en mogelijkheid tot uitwisseling van ervaringen werd door de pocketboeren enthousiast onthaald. Zij geven dan ook aan zelfs na het project te blijven willen inzetten op samenwerking en kennisdeling.'

Op 15 en 17 juni werd Pocketboer 2 afgerond met respectievelijk een kenniscoöperatie voor de huidige pocketboeren en een basiscursus 'Start to pocketvergist' voor mogelijke toekomstige uitbaters. Tijdens die online slotbijeenkomsten werd ook de geüpdatete poster met tips & tricks van en voor pocketboeren gelanceerd. Deze verzamelt de praktische resultaten en ervaringen, opgedaan tijdens de Operationele Groepen, in een handig posterformaat en is vrij te downloaden op de Biogas-E website.

Kerngroep Pocketboer 2: Inagro, Boerenbond, Biogas-E en Innolab als ook vijf uitbater-landbouwers (Kris Muys, Dries Matthys, Stefan Wyers, Paul Leenaerts en Patrick Devreese).

Wordt gefinancierd door het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland (www.vlaanderen.be/pdpo).

Code goede praktijk voor het duurzaam gebruik van digestaat

Kwaliteitsvolle digestaatproducten zijn duurzame organische meststoffen die nuttig kunnen worden gebruikt in de landbouw. Door verschillende wetgeving die de digestaatkwaliteit reguleert en opvolgt, behoort Vlaanderen hierin tot de top van Europa. De normwaarden voor verontreiniging zijn strikt vastgelegd en zijn gebaseerd op een dynamisch model waarbij langdurige toepassing wordt gesimuleerd. Het risico om de bodem te verontreinigen met digestaat is hierdoor uiterst klein, op voorwaarde dat de samenstelling voldoet aan de normwaarden.

In kader van het bekomen van kwaliteitsvolle digestaatproducten en het duurzaam gebruik ervan werden twee folders alsook een achtergronddocument opgesteld die de code goede praktijk samenvatten en als een leidraad fungeren. Deze documenten, opgemaakt door samenwerking tussen VCM, Vlaco, Febiga, Ilvo, Inagro, Universiteit Gent en Biogas-E, zijn vrij te raadplegen op de Biogas-E website.

In het achtergronddocument is aandacht voor drie sleutelpunten. In de folders worden deze vertaald naar concrete aandachtspunten voor enerzijds landbouwers en anderzijds uitbaters van vergisters. Het betreft volgende sleutelpunten:

• KWALITEIT VAN DIGESTAAT

Traceerbaarheid speelt een cruciale rol in kwaliteitsopvolging, en dus in duurzame afzet. De van toepassing zijnde reglementering wordt dan ook opgelijst.

• VARIABILITEIT VAN DIGESTAAT

'Digestaat' staat voor een veelheid aan producten. Variabiliteit in samenstelling van digestaatproducten kan optreden tussen installaties, door verschillen in bedrijfsvoering, alsook binnen een bepaalde installatie, door bijvoorbeeld een wijziging in inputstromen. Tips worden gegeven ter beperking van de variabiliteit en in kader van representatieve staalname.

• GEBRUIK VAN DIGESTAAT IN DE LANDBOUW

Het concept 'meten is weten', waarbij aanbieders van digestaatproducten correcte en duidelijke informatie aanleveren aan afnemers, is essentieel om een doordachte keuze te kunnen maken omtrent het duurzaam gebruik van digestaatproducten. Verder wordt bij oordeelkundig bemesten verwezen naar het belang van het principe van de 4 J's: juiste mestsoort, juiste tijdstip van toediening, juiste dosis en juiste bemestingstechniek. Praktijkvoorbeelden geven meer inzicht bij toepassing van deze zaken.

[KORT NIEUWS]

Beleidsplan moet bio-economie verankeren in Vlaanderen

Vlaanderen wil de omschakeling maken naar een meer circulaire economie, waarbij het sterkt rekt op de bio-economie. De bio-economie vormt een belangrijke schakel in de transitie naar een koolstofneutrale economie, door nieuwe waardeketens op te bouwen die zorgen voor een gesloten koolstofcyclus. De bio-economie heeft het potentieel om de lokale economie te versterken en de afhankelijkheid van internationale grondstofketens te verminderen.

Vlaams minister van Economie, Innovatie en Landbouw Hilde Crevits heeft daarom een beleidsplan bio-economie voorgesteld dat de nadruk legt op onderzoek, innovatie én samenwerking tussen industrie en landbouw. Dit plan heeft belangrijke raakpunten met, en is complementair aan, het actieplan voedselverlies en biomassa(rest)stromen.

De acties van het beleidsplan worden gestructureerd rond vier thema's:

- 1 **Biomassaproductie:** nieuwe trajecten voor primaire productie van biomassa, en de verhoging van de opbrengst van de biomassaproductie.
- 2 **Synthetische biologie en biologische prospectie:** de opbrengst van waardevolle biogebaseerde grondstoffen en producten verhogen.
- 3 **Technologische en chemische transformatie van biomassa en reststromen:** biomassa als grondstof omzetten tot nuttige bouwblokken of afgewerkte producten.
- 4 **Ondersteunende technologie voor biogebaseerde waardeketens:** ontwikkelingen voor de ondersteuning van bio-economische waardeketens gaande van voorbehandeling, over digitalisering en procesautomatisatie van verschillende transformatiestappen, tot filtratie en zuivering, voorbereiding voor productontwerp, en recyclage.

De uitvoering van het beleidsplan zal gefinancierd worden uit de provisie van het plan 'Vlaamse Veerkracht' (10 miljoen euro) en een reguliere provisie van het Beleidsdomein EWI (1 miljoen euro).

Brochure zet ammoniumsulfaat in de kijker

Praktische informatie over ammoniumsulfaat werd gebundeld in een toegankelijke brochure door Nutricycle Vlaanderen, het nutriëntenplatform van Vlaanderen. De brochure focust voornamelijk op ammoniumsulfaat uit chemische luchtwassers (spuiwater). Ammoniumsulfaat is een waardevolle stikstof- en zwavelmeststof die dienst kan doen als kunstmestvervanger. De productie, de eigenschappen en het gebruik ervan komen aan bod alsook het economische, praktische en wetgevende luik.

Verder wordt in de brochure kort ingezoomd op stripping-scrubbing. Via stripping-scrubbing kan ammoniak, bijvoorbeeld onder de vorm van ammoniumsulfaat, worden gerecupereerd uit de dunne fractie van digestaat. Op heden wordt het ammoniumsulfaat geproduceerd door stripping-scrubbing, in tegenstelling tot bij chemische luchtwassers, nog niet erkend als kunstmestvervanger. Het statuut van deze meststof zou echter kunnen wijzigen in de toekomst, naar aanleiding van de eerdere SafeManure-studie en het in aanmerking komen van ammoniumzouten als RENURE (REcovered Nitrogen from manURE).

VLAAMS VERGISTINGSFORUM
The Penta, HOWEST Kortrijk
7 oktober 2021

DRAAGVLAK BIOGASSECTOR EN INNOVATIES IN VLAANDEREN

Inschrijving en programma?
Bekijk het op onze site

Sponsoring?
Contacteer ons via info@biogas-e.be

Onze platina leden:

[EVENTS]

INTERNATIONAL CONFERENCE ON RENEWABLE RESOURCES & BIOREFINERIES

6 tot 8 september 2021
Portugal, Aveiro

7de VLAAMS VERGISTINGSFORUM

7 oktober 2021
Kortrijk, The Penta

NATIONALE WKK-ONTMOETINGS DAG 2021

26 oktober 2021
Leuven, Brabant

EUROPEAN BIOGAS CONFERENCE 2021

26 tot 28 oktober 2021
Brussel, The EGG Convention Center

MANURESOURCE 2021

24 tot 26 november 2021
Nederland, 's Hertogenbosch

Biogas-E magazine gratis ontvangen?

Wenst u op de hoogte te blijven van evoluties in de Vlaamse biogas-sector? Via www.biogas-e.be/abonneren kunt u zich gratis inschrijven op het Biogas-E magazine.

COLOFON

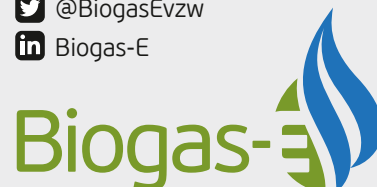
Verantwoordelijke uitgever:
Luc Van Holm - Biogas-E vzw,
platform voor anaerobe vergisting
Graaf Karel de Goedelaan 5
8500 Kortrijk

+32 (0)56 24 12 63
info@biogas-e.be

Volg ons:

 @BiogasEzvw

 Biogas-E

Word Biogas-E lid

Biogas-E is het platform voor de implementatie van anaerobe vergisting in Vlaanderen. Dankzij uw lidmaatschap bij Biogas-E vzw maakt u deel uit van een netwerk van de belangrijkste belanghebbenden in de biogassector in Vlaanderen. U kunt contacten leggen en relaties opbouwen met exploitanten, constructeurs van (onderdelen van) biogasininstallaties, onderzoekcentra, kenniscentra, overheden, studiebureaus enzovoort...

24

Lidmaatschap geeft u recht op een uitgebreid dienstengamma dat bestaat uit opleidingen, excursies en andere (leden)evenementen. U ontvangt korting op diverse Biogas-E publicaties en ontvangt gratis het jaarlijkse voortgangsrapport van de biogassector. Als commercieel bedrijf kunt u gebruik maken van onze kanalen om uw bedrijf in de kijker te plaatsen. Ook krijgt u korting op sponsordeals voor onze evenementen.

Meer over een lidmaatschap bij Biogas-E? www.biogas-e.be/wordlid

Ons nieuwste gouden lid:

Future Farming

Nieuw lidmaatschap: PLATINA

Platina leden genieten onder andere van een nauwere betrokkenheid bij de werking van Biogas-E en van extra visibiliteit op Biogas-E events en publicaties. Een platina lidmaatschap betekent bovenal de opname van het platina lid in het netwerk van de Vlaamse biogas- en biomethaansector. Het platina lid blijft steeds volledig up-to-date en verneemt nuttige informatie over de sector uit eerste hand. Het platina lid kan ervaringen uitwisselen op Biogas-E opleidingen, excursies en andere events. Daarnaast wordt de visibiliteit van het platina lid in de Vlaamse biogas- en biomethaansector sterk vergroot. In de praktijk omvat dat onder andere:

- **Mandaat in het bestuursorgaan van Biogas-E**
- **Gratis deelname aan alle Biogas-E events** (tot 5 personen)
- **Gratis deelname aan jaarlijks Biogas-E ledenevent** (tot 5 personen)
- In onderling overleg kan het platina lid bijdragen en/of **deelnemen in Biogas-E projecten** en/of kunnen gezamenlijke onderzoeksopportunities worden uitgewerkt
- **Visibiliteit** op alle Biogas-E events
- **Adviesverlening** bij organisatie- of bedrijfsspecifieke vragen
- En nog meer.

Voor meer informatie over het platina lidmaatschap kunt u terecht bij info@biogas-e.be.